

ΠΑΝ.Σ.ΥΠ.Ο

Πανελλήνιος Σύλλογος Υπαλλήλων
ΟΑΕΔ - τ.Ο.Ε.Ε - τ.Ο.Ε.Κ

Αθήνα, Σολωμού 60, τηλ. : 6942559470, 6973691989, 2105281485, mail : syl.pansypo@gmail.com, pansypo@dypa.gov.gr

url : www.pansypo.gr

Αριθμ.Πρωτ. 696/20.03.2026

Για μια συνεταιριστική κοινωνική κατοικία στα Προσφυγικά Λ. Αλεξάνδρας – μαζί με τους

κατοίκους

Οι πόροι του πρώην ΟΕΚ ανήκουν στην κοινωνική κατοικία – Όχι στην εκκένωση των

Προσφυγικών

Ο Πανελλήνιος Σύλλογος Υπαλλήλων ΟΑΕΔ-τ.Ο.Ε.Ε-τ.Ο.Ε.Κ στέκεται στο πλευρό της Κοινότητας Κατελιημμένων Προσφυγικών Λ. Αλεξάνδρας και των κατοίκων της, υπερασπίζοντας τον κοινωνικό χαρακτήρα των Προσφυγικών και τον ιστορικό ρόλο τους ως εργατικής, προσφυγικής γειτονιάς και χώρου συλλογικής ζωής. Τα Προσφυγικά αποτελούν ζωντανό ιστορικό μνημείο της προσφυγικής εγκατάστασης, κοινωνική κατοικία για εκατοντάδες ανθρώπους και χώρο βαθιάς εργατικής μνήμης, που εδώ και δεκαετίες παραμένει χωρίς τις αναγκαίες επισκευές, ανακαινίσεις και στηρίξεις από την Πολιτεία.

Ως εργαζόμενοι στη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης, θεωρούμε ότι οφείλει να υπάρξει άμεσα ένα ουσιαστικό πρόγραμμα αποκατάστασης των κτιρίων και στήριξης των κατοίκων, με αξιοποίηση των πόρων κοινωνικής κατοικίας που διαχειρίζεται η ΔΥΠΑ, έτσι ώστε τα Προσφυγικά να παραμείνουν ασφαλής, αξιοπρεπής και μόνιμος τόπος διαβίωσης για τους νυν και μελλοντικούς ενοίκους τους.

Ταυτόχρονα, αναγνωρίζουμε και στηρίζουμε τον αγώνα της Κοινότητας Κατελιημμένων Προσφυγικών και των κατοίκων που με ίδιες δυνάμεις έχουν κρατήσει όρθια τα κτίρια και υπερασπίζονται το δικαίωμα στην κατοικία, μέσα και από την απεργία πείνας του Αριστοτέλη Χαντζή από τις 5/2, που αναδεικνύει με τον πιο δραματικό τρόπο τα διακυβεύματα της σημερινής πολιτικής για τον χώρο αυτό.

Πόροι κοινωνικής κατοικίας ΟΕΚ – αντιστροφή του σκοπού τους

Οι πόροι που κατευθύνονται σήμερα στα Προσφυγικά προέρχονται σε σημαντικό βαθμό από το απόθεμα κοινωνικής κατοικίας του ΟΕΚ, δηλαδή από τις υποχρεωτικές εισφορές εκατομμυρίων εργαζομένων υπέρ

της στέγης. Ως εκ τούτου, η χρήση τους θα όφειλε κατά προτεραιότητα να εξασφαλίζει την κοινωνική στέγαση όσων ήδη για πολλά χρόνια διαμένουν στα Προσφυγικά, αποτελούν στην πράξη δικαιούχους κοινωνικής κατοικίας και προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο υπηρεσίες φροντίδας που το κράτος όφειλε αλλά ουδέποτε παρείχε: φιλοξενία, στήριξη και συνοδεία συγγενών καρκινοπαθών από όλη τη χώρα, οι οποίοι δεν είχαν χρήματα για ξενοδοχεία ή ενοίκια στην αγορά κατά τη διάρκεια των θεραπειών τους στον «Άγιο Σάββα».

Η σημερινή προγραμματική σύμβαση, αντί να αναγνωρίζει και να κατοχυρώνει αυτό τον κοινωνικό ρόλο, αντιμετωπίζει τα Προσφυγικά σαν άδειο ακίνητο προς «αξιοποίηση», διοχετεύοντας πόρους κοινωνικής κατοικίας σε ένα σχέδιο που προϋποθέτει την εκκένωση των ανθρώπων που ήδη ζουν, εργάζονται, φροντίζουν και αγωνίζονται σε αυτή τη γειτονιά.

Προγραμματική σύμβαση χωρίς τους κατοίκους

Η προγραμματική σύμβαση που υπεγράφη τον Ιούνιο του 2025 μεταξύ Περιφέρειας Αττικής, Υπουργείου Πολιτισμού και Δ.ΥΠ.Α για την «αποκατάσταση τεσσάρων προσφυγικών πολυκατοικιών στη Λ. Αλεξάνδρας προς χρήση κοινωνικής κατοικίας, δομών κοινωνικής ωφέλειας και λοιπών δομών φιλοξενίας του αντικαρκινικού νοσοκομείου “Άγιος Σάββας”» παρουσιάζεται ως έργο κοινωνικού χαρακτήρα. Ωστόσο, σε κανένα σημείο της δεν υπάρχει ρητή πρόβλεψη για το μέλλον των ανθρώπων που ήδη κατοικούν στα Προσφυγικά: δεν αναγνωρίζονται τα σημερινά νοικοκυριά, δεν προβλέπεται δικαίωμα παραμονής, επανεγκατάστασης ή αποζημίωσης, ούτε υπάρχει προτεραιότητα στέγασης για τους ήδη διαμένοντες ή για τις οικογένειες που εδώ και χρόνια στηρίζουν τους νοσηλευόμενους στον «Άγιο Σάββα». Η σύμβαση αντιμετωπίζει τα Προσφυγικά σαν «κενό» οικόπεδο, θεωρώντας δεδομένο ότι οι σημερινοί κάτοικοι θα απομακρυνθούν προκειμένου να υλοποιηθούν οι εργασίες, χωρίς καμία θεσμική εγγύηση ότι δεν θα μείνουν στον δρόμο ή δεν θα εκτοπιστούν οριστικά από τη γειτονιά τους.

Ως εργαζόμενοι/ες της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης και Θεματοφύλακες της περιουσίας και του σκοπού του ΟΕΚ, απαιτούμε:

- Την άμεση ακύρωση της προγραμματικής σύμβασης για τα Προσφυγικά και την απόσυρση κάθε σχεδίου εκκένωσης της γειτονιάς.

- Τη ρητή δέσμευση της Περιφέρειας Αττικής, της Δ.ΥΠ.Α και του Υπουργείου Πολιτισμού ότι κανένας/καμία από τους σημερινούς κατοίκους δεν θα βρεθεί χωρίς σπίτι, ότι δεν θα υπάρξουν εξώσεις, αστυνομικές επιχειρήσεις ή έμμεσες πιέσεις απομάκρυνσης.
- Την προτεραιότητα στην κοινωνική στέγαση των ανθρώπων που ήδη ζουν και προσφέρουν στα Προσφυγικά, καθώς και των συγγενών ασθενών του «Άγιου Σάββα» που δεν μπορούν να αντέξουν τα ιδιωτικά ενοίκια.
- Τη συμμετοχή της Κοινότητας Κατελιημμένων Προσφυγικών και της ΑΜΚΕ «Κατοίκοι και Φίλοι Προσφυγικών» ως ισότιμων συνομιλητών σε κάθε διαδικασία σχεδιασμού για το μέλλον του συγκροτήματος.

Η εναλλακτική μας πρόταση: κοινοτική γη – συνεταιριστική κοινωνική κατοικία

Αντί για ένα σχέδιο εκκένωσης και real estate με πρόσχημα την «ανάπλαση», προτείνουμε τη θεσμική κατοχύρωση των Προσφυγικών ως κοινοτικής γης και συνεταιριστικής κοινωνικής κατοικίας, στα πρότυπα διεθνών παραδειγμάτων όπως ο «Community Land Trust Brussels», που εξασφαλίζει μόνιμα προσιτή στέγη για φτωχά και πρώην άστεγα νοικοκυριά σε ιστορικές αστικές γειτονιές. Συγκεκριμένα:

- Η κυριότητα της γης παραμένει στο Δημόσιο (Δ.ΥΠ.Α/Περιφέρεια/ΥΠΠΟ), αλλά η μακροχρόνια χρήση των κτιρίων παραχωρείται σε έναν κοινοτικό φορέα – συνεταιρισμό ή ΑΜΚΕ των κατοίκων – με ρήτρα μόνιμης κοινωνικής κατοικίας, μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και απαγόρευση ιδιωτικοποίησης ή εμπορικής αξιοποίησης στο μέλλον.
- Τα ενοίκια καθορίζονται σε επίπεδο «κόστους», σημαντικά χαμηλότερα της αγοράς ή ακόμη και με δωρεάν στέγαση, και τα τυχόν πλεονάσματα επιστρέφουν αποκλειστικά στη συντήρηση και αναβάθμιση των κτιρίων και στην ένταξη νέων ευάλωτων νοικοκυριών (χαμηλόμισθοι εργαζόμενοι, άστεγοι, συγγενείς ασθενών κ.ά.).
- Η Δ.ΥΠ.Α, αξιοποιώντας πόρους του πρώην ΟΕΚ και ευρωπαϊκά ταμεία κοινωνικής κατοικίας, χρηματοδοτεί ένα πολυετές πρόγραμμα αποκατάστασης των Προσφυγικών με όρους ενεργειακής και δομικής αναβάθμισης, με τους κατοίκους σε ρόλο συνδιαμορφωτή και ελεγκτή του έργου, όχι αντικείμενο εκτόπισης.

Το μοντέλο αυτό είναι απολύτως συμβατό με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για συνεργατική κατοικία και φορείς ΚΑΛΟ, που επιτρέπει προγραμματικές συμβάσεις και παραχώρηση χρήσης δημόσιων κτιρίων σε μη κερδοσκοπικούς συλλογικούς φορείς για σκοπούς κοινωνικής ωφέλειας.

Μεταβατικές εγγυήσεις – ούτε μία μέρα στον δρόμο

Κρίσιμο στοιχείο της πρότασής μας είναι ότι ούτε μία μέρα κανείς/καμία δεν θα μείνει στον δρόμο λόγω έργων αποκατάστασης. Για αυτό ζητάμε:

- Τα έργα να γίνουν τμηματικά, με σαφές σχέδιο φάσεων που θα συμφωνηθεί με την κοινότητα, ώστε όσοι χρειάζεται προσωρινά να μετακινηθούν να γνωρίζουν από πριν πότε και πώς θα επιστρέψουν στο ανακαινισμένο σπίτι τους.
- Η Δ.ΥΠ.Α να χρηματοδοτήσει, στο πλαίσιο της κοινωνικής της αποστολής, προσωρινή στέγαση ή επιδότηση ενοικίου για όλους τους κατοίκους που επηρεάζονται, σε απόσταση που επιτρέπει τη συνέχιση της εργασίας, της φροντίδας των ασθενών και της σχολικής ζωής των παιδιών.
- Τη θεσμική κατοχύρωση του δικαιώματος επιστροφής: κάθε σημερινός κάτοικος να έχει συμβατικά κατοχυρωμένη θέση στο συνεταιριστικό σχήμα και κατοικία στα Προσφυγικά μετά την ολοκλήρωση των εργασιών, με κοινωνικό ενοίκιο και χωρίς κριτήρια που λειτουργούν ως μηχανισμοί αποκλεισμού.

Μόνιμη έκθεση μνήμης στα Προσφυγικά

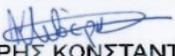
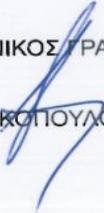
Στο πλαίσιο της πρότασης κοινοτικής γης και συνεταιριστικής κοινωνικής κατοικίας στα Προσφυγικά, θεωρούμε απαραίτητη τη δημιουργία μιας μόνιμης έκθεσης – ζωντανού χώρου μνήμης – που θα εξιστορεί την πορεία του συγκροτήματος από την ανέγερσή του τη δεκαετία του 1930 για τη στέγαση των προσφύγων, μέχρι τους βομβαρδισμούς και τις μάχες του Δεκέμβρη του '44, τις επανειλημμένες απόπειρες κατεδάφισης στη δικτατορία και στους Ολυμπιακούς, και τον σημερινό αγώνα της κοινότητας κατοίκων. Η έκθεση μπορεί να στεγαστεί σε διαμέρισμα ή κοινόχρηστο χώρο των Προσφυγικών και να λειτουργεί με ευθύνη του κοινοτικού/συνεταιριστικού φορέα, σε συνεργασία με φορείς εργατικής, προσφυγικής και αρχιτεκτονικής μνήμης, αναδεικνύοντας τα Προσφυγικά όχι μόνο ως χώρο κατοικίας,

αλλά και ως μοναδικό παράδειγμα μεσοπολεμικής κοινωνικής κατοικίας και λαϊκής αυτοοργάνωσης στην καρδιά της Αθήνας.

Στήριξη στον αγώνα των κατοίκων

Στο πρόσωπο της Κοινότητας Κατειλημμένων Προσφυγικών και του απεργού πείνας Αριστοτέλη Χαντζή δεν βλέπουμε ένα «εμπόδιο στην ανάπτυξη», αλλά την πιο καθαρή υπενθύμιση ότι η στέγη είναι κοινωνικό δικαίωμα και ότι οι πόροι του ΟΕΚ και της κοινωνικής κατοικίας ανήκουν στους εργαζόμενους και στους ανθρώπους που έχουν περισσότερο ανάγκη.

Καλούμε την Περιφέρεια Αττικής, τη Δ.ΥΠ.Α και το Υπουργείο Πολιτισμού να αποσύρουν άμεσα τη σύμβαση εκκένωσης, να ανοίξουν διάλογο με την κοινότητα και να υιοθετήσουν ένα μοντέλο κοινοτικής γης και συνεταιριστικής κοινωνικής κατοικίας στα Προσφυγικά, που θα συνδυάζει την ιστορική μνήμη με την αξιοπρεπή στέγη για όλους.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ		Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΛΙΒΕΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ		ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ